

N:o 24.

Ank. till Riksd. kansli den 12 mars 1900, kl. 3 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om upphäfvande eller nedsättning af tullsatsen för garfvade (barkade), men icke färgade eller ytterligare bearbetade får- och getskinn.

(1:a A.)

I en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 38, har herr *C. Faxé* föreslagit:

»att Riksdagen ville besluta, att i tulltaxan under artikeln hudar och skinn, ej hänförliga till pelsverk, beredda, skall antingen emot åtnjutande af tullfrihet eller emot en tullsats af 5 öre per kilogram intagas rubriken 'garfvade (barkade), men icke färgade eller ytterligare bearbetade får- och getskinn'.»

I motionen åberopas till en början en till nästlidet års Riksdags bevillningsutskott ingifven, så lydande framställning:

»Genom 1897 års Riksdags beslut i fråga om förhöjning af tullavgifterna för hudar och skinn samt Kongl. Maj:ts i anledning deraf den 3 april samma år utfärdade nådiga kungörelse hafva garfverihandteringen och dermed sammanhängande näringar otvifvelaktigt erhållit ett godt och välbehöfligt skydd gent emot den utländska konkurrensen.

Uti ofvanberörda nådiga kungörelse hafva beredda hudar och skinn, ej hänförliga till pelsverk, upptagits under tvenne rubriker, nemligen »sulläder och bindsulläder», hvarå tullsatsen bestämts till 40 öre per kilogram, samt »andra slag» med en tullsats af 65 öre.

Men äfven om dessa tullsatser i det stora hela onekligen utöfva ett godt inflytande på garfverinäringen inom landet, så hafva desamma likväl

inom en viss gren af berörda industri motverkat sitt ändamål att utgöra skydd för den inhemska fabrikationen, och anhålla vi vördsamt att få fästa bevillningsutskottets uppmärksamhet på denna omständighet.

För tillverkning af portföljer, väskor, penningbörsar, bokbinderi-arbeten, möbelklädsel m. m. samt framför allt till skodon, såväl ofvanläder som foder, användes ett slags särskildt för ändamålet beredda (chagrinsaffian-korduan-marouin-) får- och getskinn, hvilka hittills icke varit föremål för tillverkning här i riket, af anledning dels att tillgången på getskinn är ytterst begränsad, dels ock att de inhemska fårskinnen icke äro för ändamålet lämpliga, äfvensom att tillverkningen i allt fall ställer sig alltför dyrbar i förhållande till de pris, hvartill de färdigberedda skinnen kunna införas.

I följd härutaf har behovet af dylika skinn tillgodosetts genom import från utlandet, hufvudsakligen från England, Tyskland, Frankrike och Österrike. Men de skinn, som från dessa länder hit införas, hafva emellertid icke framalstrats utaf der inhemska får och getter, utan komma ursprungligen från engelska besittningar i Ostindien, der dessa skinn dels i följd af den rikliga, snart sagdt outtömliga tillgången, dels i följd af billig arbetskraft och billiga garfningsämnen, kunna genom barkning förarbetas och bibringas ett för vidare förädling lämpligt skick samt derefter exporteras och försäljas för billigare pris, än inhemska skinn kunna i de europeiska länderna framalstras. Dessa skinn importeras till England och försäljas der på offentliga auktioner, hvilka hållas hvar sju vecka, dervid partier på 1—3,000,000 stycken bortauktioneras samt uppköpas icke allenast af engelska fabrikanter, utan till betydande mängder jemväl af kommissionärer från firmor i Tyskland, Frankrike och Österrike, dit skinnen i följd af ett minimum af tull kunna med fördel införas samt förädlas icke blott för egen konsumtion, utan jemväl för export till sådana länder, som i följd af der gällande tullsats icke kunna importera och sjelfva förädla de halfgarfvade skinnen.

Då enligt svenska tulltaxan någon lägre tullsats å beredda skinn icke förefinnes för det halfgarfvade (barkade) fabrikatet, utan detta drager samma höga tull som den fullständigt färdiga varan, förbjuder det sig sjelft att hit införa ifrågavarande ostindiska skinn för vidare förädling.

Detta torde säkrast kunna åskådliggöras vid en jmförelse med ofvan anförda länders tullsats.

I Tyskland är tullsatsen för helgarfvade färgade skinn 36 mark för 100 kilogram samt för helgarfvade ofärgade skinn 18 mark för 100 kilogram, hvarjemte — just för att bereda den inhemska fabrikationen

möjlighet att i afseende å tillverkningen af chagrin- och saffianberedda skinn upptaga konkurrensen med England — i Tysklands tulltaxa stadgats en tullsats af allenast 3 mark per 100 kilogram för halfgarfvade ofärgade får- och getskinn samt, på grund af handelstraktat med England, en tullsats af allenast 1 mark per 100 kilogram för de nu omförmälda barkade ostindiska getskinnen.

I Frankrike och Österrike ställa sig tullsatserna sålunda, att helgarfvade färgade får- och getskinn draga en tull i Frankrike af 56 och 74 francs och i Österrike af 18 Öwfl. per 100 kilogram, under det att ofärgade garfvade får- och getskinn allenast betinga en tullafgift af respektive 10 francs och 6 Öwfl. per 100 kilogram.

Vid jämförelse mellan tullbestämmelserna i nyssberörda länder samt de för Sverige gällande tullsatser torde det ligga i öppen dag, att Sverige är hänvisadt att importera sitt behof af dylika skinn i förädladt skick, så länge tullsatsen för halffabrikatet är lika hög som för den färdiga varan.

För att gifva ett begrepp om storleken af den industri, som inom landet skulle uppstå, derest genom ändring af tullsatserna möjlighet bereddes inhemska fabrikanter att importera halfgarfvade skinn samt här vidare förädla dem, kunna vi — ehuru i följd af tulltaxans uppställning någon statistik i berörda hänseende naturligt nog icke kan föreligga — med bestämdhet uppgifva, att importen af allenast för skofabrikationen inom landet erforderliga förädlade får- och getskinn icke understiger 30,000 dussin om året, och säkerligen skulle, derest fabrikatet kunde här åstadkommas och i följd deraf blifva lättare och för billigare pris tillgängligt, konsumtionen i högst betydlig grad stegras; hvarförutom denna industri, derest den kunde komma till stånd, så småningom skulle kunna uppdrivas derhän, att export af färdigberedda skinn skulle kunna i afsevärd omfattning ega rum till länder, som i afseende å tullbestämmelser befinna sig i samma ställning, som Sverige nu intager, exempelvis till Norge, Danmark, Finland och Ryssland.

Gifvet är, att ju mindre tullsatsen blefve, dess större förutsättning skulle denna industri hafva att kunna taga fart, och vår åstundan är alltså i första hand, att fullständig tullfrihet blefve beviljad för ifrågasvarande barkade ostindiska skinn, åtminstone beträffande getskinnen, hvilka äro för ändamålet de lämpligaste och finaste. Men derest det icke skulle anses lämpligt att helt befria dessa varor från tullafgift, så torde afgiften åtminstone böra nedsättas till samma proportion, som exempelvis i Tyskland eger rum mellan det hel- och halffärdiga fabrikatet, och skulle i sådant fall tullafgiften för de halfgarfvade skinnen blifva i Sverige omkring 5 öre per kilogram.

Derest den ifrågasatta tullfriheten eller tullnedsättningen komme till stånd samt tulltaxan alltså komme att upptaga en ny rubrik för dessa halfberedda (barkade) ofärgade får- och getskinn, så skulle den frågan uppstå, huru dessa skinn i tulltekniskt hänseende skulle kunna särskiljas från andra slags ofärgade skinn; men, då detta låter sig göra i andra länder, der motsvarande rubrik i tulltaxan förekommer, borde ju icke större svårighet i detta afseende möta för svenska tullmyndigheter. Men om likväl försigtigheten skulle anses bjuda, att särskilda åtgärder vidtoges för undvikande af misstag vid tullbehandlingen, så, vid det förhållande att de ifrågavarande skinnen icke kunna uppköpas annorledes och annorstädes än å offentliga af embetsmyndighet anordnade auktioner i London, skulle lämpligen kunna föreskrifvas, att ett af vederbörande myndighet utfärdadt och af svenske generalkonsuln i London bestyrkt certifikat borde åtfölja varan; eller ock skulle kunna stadgas, att dessa skinn icke finge införas och tullbehandlas vid andra tullkammare än exempelvis Stockholm, Göteborg och Malmö, der prof å varan ständigt kunde finnas tillgängliga.

På grund af hvad vi sålunda anfört, hemställa vi vördsamt, att bevillningsutskottet ville föreslå Riksdagen att besluta, att i tulltaxan under artikeln hudar och skinn, ej hänförliga till pelsverk, beredda, skall antingen emot åtnjutande af tullfrihet eller emot en tullsats af 5 öre per kilogram intagas rubriken »garfvade (barkade), men icke färgade eller ytterligare bearbetade får- och getskinn».

Härefter fortsätter motionären:

»Denna framställning var undertecknad af ordföranden i styrelsen för Malmö handsk- och glacéläderfabriksaktiebolag, hvarjemte genom särskilda underskrifter uti densamma sig förenat sjutton industrifirmor från olika delar af landet, representerande Sveriges största och förnämsta skofabriker.

Framställningen föranledde emellertid icke någon åtgärd från bevillningsutskottets sida vid nästlidet års riksdag; men då jag är af den meningen, att denna angelägenhet är utaf afsevärd betydelse för vårt lands läderindustri och dermed sammanhängande näringar — synnerligen för skofabrikationen, den fabriksmessiga såväl som den handtverksmessiga — har jag ansett frågan icke böra förfalla, utan tillåter mig att vid nu pågående riksdag upptaga frågan såsom motion.»

Vidare har motionären till fullständigande af motionen till utskottet ingifvit följande skrift:

»I anledning deraf, att uti den i min motion intagna skriftliga framställningen influat en felaktig uppgift rörande tullsatserna i Frankrike å får- och getskinn, anhåller jag att efter tagen del af franska tulltaxan få

meddela den upplysningen, att i nämnda tulltaxa förekommer en mängd olika tullsatser å färdiggarfvade eller vidare bearbetade får- och getskinn, vexlande från 125 till 25 francs pr 100 kilogram, allt efter värdet af den ytterligare bearbetning, skinnen undergått, hvaremot barkade men icke vidare bearbetade får- och getskinn draga den i motionen angifna låga tullsatsen af allenast 10 francs.

Likaledes finner jag mig böra upplysa derom, att, enligt hvad för mig uppgifvits, tullbestämmelserna i Österrike lära hafva undergått ytterligare förändring i samma syftenål, som min motion afser, i det att tullafgiften för helgarfvade och färgade får- och getskinn, som förut varit 18 Öwfl. per 100 kilogram, numera blifvit höjd till 60 kronor, medan å andra sidan tullsatsen för halfgarfvade och icke vidare bearbetade får- och getskinn blifvit nedsatt från 6 Öwfl. till 1 krona för 100 kilogram.

På samma gång anhåller jag vördsamt att få begagna tillfället att jemväl i ett annat afseende ytterligare utveckla, hvad jag i motionen framhållit. Samtalsvis och utom Riksdagen har nemligen i fråga om min motion framkastats svårigheten att på tillfredsställande sätt ordna sjelfva tullbehandlingen, så att misstag undvikas och deraf föranledda underslef förebyggas. Dervid har emellertid icke kunnat ifrågasättas, att exempelvis kalfskinn eller andra skinn än får- och getskinn skulle kunna under den föreslagna rubriken införas, ty det lär icke möta någon som helst svårighet äfven för en icke fackman att särskilja de ifrågavarande skinnen från andra skinn än får- och getskinn. Den ofvan omförmälda betänkligheten lär icke kunna afse annat än svårigheten för en tulltjensteman eller en hvar, som icke är fackman, att kunna särskilja ett halfgarfvadt får- eller getskinn af det slag, motionen afser, från ett färdiggarfvadt, men icke vidare bearbetadt får- eller getskinn. Ett sådant särskiljande lär icke heller vara en lätt sak, och har därför i min motion föreslagits, antingen att varan icke skulle få införas å andra platser än exempelvis Stockholm, Göteborg och Malmö, der prof å varan ständigt kunde finnas tillgängliga, eller ock att certifikat från den vid auktionerna i London fungerande myndigheten, bestyrkt af svensk-norske generalkonsuln, borde åtfölja varan.

Då gent emot det förstnämnda förfaringssättet framkastats, att fabriker för beredande af dessa varor kunde komma att uppstå i olika delar af landet, samt att det fördenskull vore motbjudande att gynna allenast några få platser i riket med tillåtelsen att der få införa och tullbehandla dylika skinn, så får jag häremot invända, att tillåtelsen kunde utsträckas till de få platser i riket, som för närvarande hafva direkt ångbåtsförbindelse med England, samt att det lämpligen kunde öfverlätas åt generaltullstyrelsen

att på framställning meddela tillstånd till förtullande af varan jemväl å andra platser, dit densamma kunde komma att i en framtid med fördel införas. I alla händelser komme dessa platser icke att inom den närmaste framtiden blifva särdeles många. Emot det föreslagna sättet med certifikat har också anmärkning gjorts, och ehuru jag gerna vill tro, att fall kunna förekomma, då missbruk häraf egt rum, så har jag likväl svårt att tänka mig, huru sådana missbruk i förevarande fall, då varan inköpes på offentliga, af embetsmyndighet anordnade auktioner, skall kunna ske.

Om emellertid betänkligheterna i ofvanberörda afseende icke kunna på de af mig i motionen föreslagna sätten undanrödjas, så gifves det ett tredje, något radikalare sätt för undvikande af dessa svårigheter, nemligen att utvidga den ifrågasatta nya rubriken i tulltaxan derhän, att den komme att omfatta jemväl sådana skinn, som kunna med de ifrågavarande för-
vexlas, d. v. s. låta jemväl färdiggjarfvade (barkade), men icke vidare beredda får- och getskinn införas tullfritt eller emot den föreslagna lägre tullsatsen. Det kan synas vid första påseendet, som om detta vore ett väl djerft förslag, men jag vågar påstå, att äfven om den föreslagna tullfriheten eller tullnedsättningen genom en sådan rubricering komme att erhålla ett något större omfång, så skulle emellertid i praktiken näppeligen andra än de ifrågasatta ostindiska halfgarfvade får- och getskinnen komma att under en sådan tullrubrik införas, enär såväl råvaran som garfningsprisen i de kontinentala länderna ungefärligen motsvara de svenska förhållandena, så att någon import af skinn från dessa länder icke torde med afseende å fraktkostnaderna kunna löna sig. Såsom jag också i motionen förut framhållit, lämpa sig icke heller dessa skinn för ytterligare bearbetning till sådana ändamål, som uti min motion afsetts.

För att än ytterligare visa, att nyssberörda förslag icke är så orimligt, som det till äfventyrs kan låta, anhåller jag att få något mera ingående, än som i motionen skett, till jemförelse framlägga bestämmelserna i tyska tulltaxan. Den rubrik i tyska tulltaxan, hvilken motsvarar den uti min motion föreslagna, lyder:

»Leder, enthaarte halbgare, sowie bereits gegerbte, noch nicht gefärbte oder weiter zugerichtete Ziegen- und Schaffelle ungespalten oder gespalten.....	3 mark per 100 kg.
dergleichen Ziegenfelle	vertragsmässig 1 » » » »

Man finner häraf, att den låga tullsatsen är tillämplig icke allenast på halfgarfvade, utan äfven på färdiggjarfvade, men icke vidare beredda får- och getskinn.

Derest en motsvarande tullrubrik skulle införas i vår svenska tull-taxa, borde den lämpligen kunna affattas sålunda:

»Hudar och skinn, ej hänförliga till pelsverk,
beredda
garfvade (barkade) ofärgade och ej vidare bearbetade (ej pressade,
krusade, glättade eller på annat sätt appreterade) får- och getskinn.»

Såsom jag förut framhållit, torde, äfven om den af mig motionerade tullfriheten eller tullnedsättningen gäfves en sådan omfattning, som i nyss föreslagna rubrik angifves, likväl densamma icke komma till synnerlig användning för andra slags skinn än de uti min motion afsedda, och lärer den alltså icke heller kunna skada den svenska garfverihandteringen, i hvad form den än bedrifves, hvaremot den otvifvelaktigt skulle i vårt land införa den gren af samma industri, som uti min motion åsyftats. Också hafva de garfvare i södra Sverige, hvilka fått kännedom om motionen, ansett dess syftemål icke kunna åstadkomma något intrång på den svenska garfverinäringen, utan till alla delar lifligt gillat densamma; dock har en och annan gifvit uttryck för en viss skugggrädsla, att om tullen nu borttoges eller nedsattes på får- och getskinn, så kunde turen derefter komma till s. k. halfgarfvade australiska hudar till beredande af sulläder eller bindsulläder.

Såsom redan i min motion framhållits, är jag emellertid väl så mycket tullskyddsvän i fråga om den svenska garfverinäringen som någon af dess utöfvare, och det är just i sådant skyddsintresse, som min motion tillkommit, och dessutom lärer nyss anförda bekymmer vara så mycket onödigare, som jag är fullt medveten derom, att derest min motion faller igenom, så är detta beroende på farhågor, efter min mening visserligen ogrundade, att den begärda tullfriheten eller tullnedsättningen icke desto mindre skulle kunna göra intrång på något slag af den för närvarande i landet bedrifna garfverihandteringen.»

Tullen å beredda, till pelsverk ej hänförliga hudar och skinn af andra slag än sulläder och bindsulläder, hvilken tullsats till och med år 1857 utgick med 75 öre för skålpund (= 1 krona 76 öre för kilogram) nedsattes nämnda år till 40 öre för skålpund (= 94 öre för kilogram) samt derefter först till 30 öre och sedan till 20 öre för skålpund. Från och med den 16 maj 1882 höjdes tullen å nämnda varuslag till 47 öre för kilogram, hvilken tullsats gälde till den 6 april 1897, då nu gällande tullsats, 65 öre för kilogram, trädde i kraft.

Det lider enligt utskottets förmenande intet tvifvel, att ett borttagande af eller en så väsentlig nedsättning i tullen för garfvade (barkade), men icke färgade eller ytterligare bearbetade — s. k. halfgarfvade — får- och getskinn som den af motionären föreslagna skulle vara till betydlig skada för en del af den svenska garfverihandteringen, synnerligast de mindre garfverierna på landsbygden. Många garfverier uppköpa och bereda inhemska får- och getskinn; och i tillit till det skydd, som genom nu gällande tullsats är denna gren af deras verksamhet förunnadt, har på densamma ej obetydligt kapital nedlagts. Då motionärens förslag innebär, att detta skydd helt och hållet eller åtminstone så godt som fullständigt blefve dessa garfverier fråntaget, är det högst sannolikt, att ifrågasvarande fabrikation komme att upphöra inom landet, något, som skulle medföra förlust såväl för garfverierna som, genom minskad efterfrågan å råvaran, jemväl för de svenska jordbrukarne, som producera får- och getskinn. Då vidare motionärens förslag innebär ett ökad tullskydd för färdigberedandet af halfgarfvade får- och getskinn, hvilket skydd enligt utskottets förmenande skulle blifva alltför högt i förhållande till skyddet för öfriga grenar af garfverihandteringen, är det mycket sannolikt, att genom förslagens antagande skulle, på samma gång nu befintliga garfverier komme i en sämre ställning och priset på råvaran, till jordbrukets skada, nedtrycktes, uppstå en eller några få större fabriker, som uteslutande sysselsatte sig med färdigberedande af halfgarfvade skinn och genom ömsesidig öfverenskommelse möjligen blefve i stånd att bestämma priset på den färdigberedda varan så högt, att tullnedsättningen icke komme allmänheten, utan dem sjelfve till godo.

Vidare torde böra märkas, att, äfven om, såsom motionären antyder, de svenska fårskinnen icke skulle lämpa sig för alla de ändamål, för hvilka det färdiga fabrikatet finner användning, detta dock icke utesluter möjligheten att inom landet åstadkomma en mot behovet svarande tillverkning af den färdiga varan. I verldsmarknaden förekomma och säljas nemligen icke blott halfgarfvade, utan i lika, om ej större, mängd råa får- och getskinn. För den del af behovet, för hvilken den svenska råvaran skulle finnas mindre lämplig, kan således med lätthet erhållas passande råmaterial. Men en oeftergiffig förutsättning för beståndet och utvecklingen af en fabrikation inom riket af färdig vara, beredd af utländska — liksom af svenska — råa skinn, är, att halffabrikatet, beredt i andra länder med billig arbetskraft och billiga garfningsämnen, icke får i landet införas tullfritt eller så godt som tullfritt. Motionären sjelf uppgifver ju i sin motion, att de halfgarfvade ostindiska får- och getskinnen kunna importeras och försäljas för billigare pris, än inhemska skinn kunna i de europeiska länderna framalstras; och om så är förhållan-

det nu, då halfgarfvade skinn draga en tull af 65 öre för kilogram, torde det utan vidare vara klart, att borttagande af tullen å sådana skinn eller tullsatsens bestämmande till 5 öre för kilogram skulle helt och hållet omöjliggöra en inhemsk tillverkning af färdig vara, beredd af råa skinn.

Ett ytterligare skäl, som talar mot motionärens förslag, är enligt utskottets åsigt den omständigheten, att de halfgarfvade får- och getskinnen äro, i förhållande till åtskilliga andra produkter af läderindustrien, af obetydlig vikt. Tullsatsen å sådana skinn blifver därför jembforelsevis lägre än å andra lädervaror af större tyngd.

Slutligen vill utskottet meddela, att, enligt inhemtade upplysningar, det torde vara med stor svårighet förenadt att skilja icke blott, såsom motionären sjelf antyder, halfgarfvade får- och getskinn från helgarfvade sådana skinn, utan ock, något, som synes utskottet än betänkligare, garfvade fårskinn från t. ex. garfvade kalfskinn. På grund häraf kunde möjligen, om motionen vunne bifall, inträffa, att kalfskinn komme att, under namn af fårskinn, införas tullfritt eller mot en tull af 5 öre för kilogram, hvilket tydligen skulle lända såväl svensk garfverinäring som det svenska jordbruket till stor skada. Motionären har visserligen framkommit med åtskilliga förslag till afhjelpande af denna olägenhet; men utom det, att dessa förslag afse endast förekommande af svårigheten att skilja halfgarfvade får- och getskinn från helgarfvade sådana skinn, äro de i öfrigt icke af beskaffenhet, att utskottet kan finna deras antagande tillrädligt.

Med hänsyn till hvad sålunda anförts hemställer utskottet,

att Riksdagen måtte, med afslag å herr Faxes ifrågavarande motion, besluta, att nu gällande bestämmelser angående tullsatserna för hudar och skinn, ej hänförliga till pelsverk, skola bibehållas oförändrade.

Stockholm den 9 mars 1900.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Herr *Meyer* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.